

[Svend Haugaard.]

Det kan derfor være nødvendigt i visse situationer at tage en grund tilbage — en grund, som staten har udlånt — men naturligvis tage den tilbage mod fuld erstatning af den værdi, der ligger i bygningerne — selvfølgelig ikke i jorden, for det er statens ejendom i forvejen.

Man er i lovforslaget gået et enkelt skridt videre, end man vil gå med ekspropriation i Danmark, og det kan man gøre ud fra den baggrund, som jeg her har nævnt, at det er statsjord, og at der ikke er skat på jorden.

Jeg mener ikke, det er noget, der er ønskeligt, men hvis man ikke i visse situationer havde mulighed for at ekspropriere også en bolig, dog med absolut tryk på at der er sikret bolig andetsteds, ja, så ville det betyde, at den, der på et heldigt tidspunkt havde sikret sig netop denne byggegrund på ubestemt tid, ville være i stand til under en forhandling at presse prisen op i en sådan højde, at der ville komme en ganske urimelig fortjeneste deraf.

På den baggrund kan jeg give tilslutning til lovforslaget. Jeg mener, der er en række enkeltheder, der skal drøftes nærmere, ikke mindst med hensyn til ekspropriationskommissioner o. lign., i udvalg, men som helhed kan jeg give tilslutning til lovforslaget.

Poul Dam: Jeg kunne i og for sig også nøjes med at give tilslutning til velvillig behandling af lovforslaget i udvalget, men jeg vil dog gerne lige knytte et par bemærkninger til spørgsmålet om erstatningsfastsættelse.

Som hr. Svend Haugaard lige har sagt, er det jo sådan, at der ikke er privat ejendomsret til jord, at man altså, når man eksproprierer, eksproprierer en bygning, der ligger på en jord, der i forvejen tilhører staten. Det, der interesserer mig her, er, hvordan værdien af en sådan bygning skal fastsættes ved erstatning. Hvis man fastsætter den udelukkende i forhold til den investering, der er foretaget i de pågældende bygninger, med passende afskrivninger, så er der vel i og for sig ikke noget særligt problem i det. Problemet opstår, hvis det f. eks. er en forretningsejendom, hvor man skal give en erstatning for en goodwill, som i meget høj grad er oparbejdet på grundlag af en be-

stemt beliggenhed, en beliggenhed, der jo normalt plejer at være knyttet til jorden — den jord, der altså i Grønland ingen værdi har. Der kan komme situationer, hvor erstatningsproblemet bliver stort, og der kan komme situationer, hvor mangelen af en kapitalvindingsafgift eller en lignende skat i Grønland også bliver ganske følelig. Jeg håber, vi også får lejlighed til at drøfte dette problem, selv om det er et sideproblem i denne sag, når vi går i gang med udvalgsarbejdet.

Ministeren for Grønland (Knud Hertling): Jeg vil gerne begynde med at takke for en velvillig modtagelse af lovforslaget.

Selvfølgelig var jeg klar over, da jeg fremsatte forslaget, at der fra visse sider ville komme protester mod en af bestemmelserne i kap. I om ekspropriationsformål, den om beboelse. Hr. Thestrup var bl. a. inde på, at vi ved at gennemføre en sådan bestemmelse vil give vore borgere i Grønland mindre beskyttelse end den beskyttelse, man giver borgerne hernede.

Jeg tror, det er et meget interessant spørgsmål at diskutere nærmere, for jeg har selv den opfattelse, at der ved vurderingen af den slags velerhvervede rettigheder er mange andre punkter og andre vurderingsgrundlag, der kommer ind, når man skal til at tale om tingene set fra forskellige synspunkter.

En væsentlig ting for mig i denne situation er, at Grønlands landsråd selv har bedt om at få denne bestemmelse indføjet i lovforslaget. Vi står altså i den situation, at man ud fra traditionel dansk tankegang med hensyn til fast ejendoms beskyttelse siger, at beskyttelsen her i Danmark er større end den, der bliver i Grønland, mens man fra grønlandsk side, hvor man måske ikke er så forankret i disse tankegange om traditionel ejendomsbesiddelse, sætter andre hensyn højere end dette traditionelle ejendomsretlige begreb. Når landsrådet har ønsket at få denne bestemmelse indføjet, er det ud fra en tankegang om, at vi i Grønland mange gange trænger til at få boligforholdene forbedret, også af hensyn til folkets sundhedstilstand. Vi kan i en sådan situation møde folk, som nægter at udlevere deres boliger, som man fra samfundets side